

**UCHWAŁA NR 14
RADY DYDAKTYCZNEJ**

z dnia 19 listopada 2021 r.

w sprawie raportu z procesu monitorowania i ewaluacji na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa w roku akademickim 2020/2021

Na podstawie § 68 ust. 2 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW z 2019 r. poz. 190) rada dydaktyczna postanawia, co następuje:

§ 1

rada dydaktyczna przedstawia raport z procesu monitorowania i ewaluacji na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa w roku akademickim 2020/2021 zgodny z załącznikiem do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący rady dydaktycznej:

Anna Malewska-Szałygin

Załącznik nr 1: Raport z procesu monitorowania i ewaluacji kształcenia na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa w roku akademickim 2020/2021 przygotowany przez radę dydaktyczną kierunku

Wnioski ogólne i zalecenia do wdrożenia

W celu przeprowadzenia ewaluacji kształcenia na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa Rada dydaktyczna powołała komisje złożone z członków rady. Komisje, analizowały wyniki ogólnouniwersyteckiej internetowej ankiety ewaluacyjnej, monitorowały przebieg i wyniki: rekrutacji, egzaminowania w sesjach zimowej i letniej oraz dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Rada oceniła też system wsparcia dydaktycznego, zgodność kompetencji naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia, wsparcie dla uczelnianych organizacji studenckich związanych z kierunkiem studiów (kół naukowych) oraz przyjrzała się losom absolwentów monitorowanym przez sekretarza IEiAK. Na naszym kierunku brak praktyk obowiązkowych, które powinny być poddawane ocenie.

Wnioski ogólne

Ogólne wnioski dotyczące kształcenia na ocenianym kierunku są pozytywne, choć okres pandemii był dla procesu dydaktycznego czasem trudnym, co widać w wynikach monitoringu oraz w ocenach formułowanych przez pracowników i studentów (określenia te są formą uogólnioną obejmującą pracowników i pracowniczki oraz studentów i studentki i tak są stosowane w całym tekście). Opiniując ogólnie można stwierdzić, że procesy rekrutacji, egzaminowania i dyplomowania przebiegały prawidłowo, a zajęcia dydaktyczne oceniane były przez studentów najczęściej bardzo dobrze lub dobrze. Liczba kandydatów na studia pierwszego stopnia była dość wysoka, a na studia drugiego stopnia podobna jak w roku ubiegłym. Zajęcia prowadzone na naszym kierunku są zgodne z kompetencjami pracowników dydaktycznych IEiAK, a w sytuacjach, gdy nie są wystarczające, aby osiągnąć zakładane efekty uczenia Instytut zatrudnia wykładowców zewnętrznych. W minionym roku system wsparcia dydaktycznego został zasilony kilkoma komputerami mającymi ułatwić dydaktykę zdalną. Pracownicy mieli możliwość uczestniczenia w kursach przygotowujących do prowadzenia zajęć on-line organizowanych przez Uniwersytet. Księgozbiór instytutowej biblioteki (z wyjątkiem przerwy wynikającej z zaleceń Rektora) był dostępny dla pracowników i studentów przy zachowaniu obowiązującego reżymu sanitarnego. Monitoring losów absolwentów nie wykazał większych zmian zatrudniania absolwentów względem roku poprzedniego. Studenckie koła naukowe w pandemicznym roku nie wykazały się aktywnością, a część z nich zawiesiła działalność.

W roku 2020/2021 wyraźnie zaznaczył się wpływ pandemii COVID-19. Prowadzący zajęcia wskazywali na utrudniony kontakt ze studentami w czasie zajęć prowadzonych w trybie zdalnym. Wielu studentów ukrywało się za awatarami, a ich reakcja na pytania prowadzących była często opóźniona, co utrudniało interaktywność. Studenci podobnie jak wykładowcy gorzej oceniali zajęcia prowadzone przez komunikatory podkreślając, że w żadnym wypadku nie zastępują one bezpośredniego kontaktu z prowadzącym i z grupą. Z powodu pracy zdalnej część prowadzących zmieniła formę zaliczenia przedmiotu deklarowaną w sylabusie publikowanym w systemie USOS. W większości przypadków te zmiany były akceptowane przez studentów, choć zdarzyło się nieporozumienie. Zasadniczym problemem spowodowanym COVID-19 były wyjazdy terenowe będące koniecznym elementem cyklu kształcenia „Laboratorium etnograficzne”. Prowadzący grupy podejmowali trudne decyzje dotyczące bezpieczeństwa zarówno studentów, jak i mieszkańców miejscowości, w których były prowadzone badania. Efektem była zmniejszona ilość źródeł wytworzonych, przesunięte terminy podsumowania prac grup laboratoryjnych i połączenie zajęć laboratoryjnych z seminarium licencjackim prowadzonym przez tę samą osobę. Pandemia spowodowała większą liczbę rezygnacji ze studiów niż w latach poprzednich. Otrzymaliśmy też wiele doniesień o pogarszającym się zdrowiu psychicznym studentów, również dla wielu pracowników konieczność szybkiego przestawienia się na dydaktykę zdalną była wyzwaniem obciążającym psychicznie.

Zalecenia do wdrożenia

Rada dydaktyczna postanowiła wystąpić z prośbą do koordynatorów ogólnouniwersyteckiej, internetowej ankiety ewaluacyjnej o uzupełnienie jej o nową funkcjonalność pozwalającą ocenianemu wykładowcy na napisanie komentarza do opinii studenckiej (np. w „dymku” oznaczonym literą „i”, stosowanym w systemie USOS).

Rada dydaktyczna na prośbę studentów włączyła do tegorocznego planu studiów zajęcia prowadzone przez specjalistkę w zakresie szkolenia do pracy w branży *User Experience i User Design*. W wyniku monitoringu losów absolwentów okazało się, że wielu naszych absolwentów pracuje w tej branży, choć znaczna część także w organizacjach pozarządowych, w szczególności związanych z ochroną praw człowieka takich jak *Amnesty International* oraz w urzędach i instytucjach kultury i innych miejscach. Również w ankiecie ewaluacyjnej studenci artykułowali potrzebę wprowadzenia zajęć przygotowujących do pracy w UX. W miarę możliwości finansowych wydziału postaramy się kontynuować zamawianie zajęć tego typu.

Rada dydaktyczna sugeruje uruchomienie zajęć wyrównawczych dla studentów studiów magisterskich, którzy ukończyli studia licencjackie w innym ośrodku niż IEiAK UW. Dotychczas w programie studiów drugiego stopnia były zajęcia dla takich studentów wprowadzające w sposób skondensowany umiejętność prowadzenia badań metodami etnograficznymi. Obecnie sugeruje się podobne wsparcie zogniskowane na zapleczu teoretycznym.

Rada dydaktyczna zaapeluje do prowadzących zajęcia o bardziej konkretne i ściśle opisy form zaliczania przedmiotu publikowane w sylabusach w systemie USOS.

Rada dydaktyczna zaakceptowała zainicjowane przez Dyrektora zamówienie zajęć pracowników Państwowego Muzeum Etnograficznego w celu uzupełnienia oferty zajęciowej (na mocy umowy pomiędzy wydziałem WNKS i muzeum PME).

Rada dydaktyczna apeluje do promotorów o zadbanie o właściwą konstrukcję prac dyplomowych (zwłaszcza o unikanie przytłaczających całości pracy wprowadzeń teoretycznych) oraz o formułowanie jasnych, zrozumiałych sugestii udoskonaleń na etapie promotorskiego konsultowania tekstu powstającej pracy dyplomowej. Rada przypomina też promotorom i recenzentom o konieczności dotrzymania terminów akceptowania pracy do obrony i umieszczania recenzji w systemie APD.

Rada dydaktyczna rekomenduje, aby do komisji rekrutacyjnej na studia II stopnia dobierać pracowników prowadzących zajęcia na studiach magisterskich.

Rada dydaktyczna postanowiła kontynuować dyskusję na temat aktualizacji modułów kształcenia na studiach pierwszego stopnia.

Załącznik nr 2: Szczegółowe wyniki ewaluacji kształcenia na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa w roku akademickim 2020/2021 – analiza wyników ogólnouniwersyteckiej internetowej ankiety ewaluacyjnej, przygotowana przez komisję rady dydaktycznej w składzie Renata Hryciuk, Magdalena Lubańska, Katarzyna Waszczyńska

Semestr zimowy 2020/2021

W semestrze zimowym, w ramach programów studiów I i II stopnia zrealizowano 61 zajęć, które były prowadzone przez Pracownice i Pracowników IEiAK oraz 12 przez Osoby spoza IEiAK.

Semestr letni 2020/2021

W semestrze letnim w ramach studiów I i II stopnia zrealizowano 78 zajęć, które były prowadzone przez Pracownice i Pracowników IEiAK oraz 14 przez Osoby spoza IEiAK.

Ocena zajęć miała charakter ankiety ogólnouniwersyteckiej, wypełnianej do każdego przedmiotu poprzez USOS. Ankieta składała się z w semestrze zimowym: 25 punktów, w tym dwa ostatnie miały charakter opisowy [w przekazanym materiale brakuje informacji na temat pytań nr 2, 6, 7, 15]; w semestrze letnim: 23 punkty, w tym dwa ostatnie opisowe; nastąpiła także zamiana kolejności pytań – pytanie o szacunek do Studentek i Studentów obecnych na zajęciach zostało zamienione miejscami z pytaniem o uczestnictwo w nich Studentki, Studenta [brakujące to pytania: 1, 2, 10, 11, 18, 21]. Przyznawane punkty zawierały się najczęściej między -2 a +2 [wyjątkiem są pytania dotyczące obecności danej Studentki, danego Studenta na zajęciach przygotowania Prowadzącej, Prowadzącego – tu zastosowano skalę od 1 do 3; w ankietach semestru letniego dodano pytanie o pracę włożoną przez Studentkę, Studenta w zaliczenie przedmiotu – ocenianą w skali od 1 do 5].

Należy zaznaczyć, że pytania dotyczące kwestii szacunku i godności zostały potraktowane w zbliżony sposób tzw. w pierwszym z nich w zdecydowanej większości wstawiano najwyższą możliwą punktację, czyli + 2; natomiast w tym drugim (dwóch kolejnych pytaniach) nie udzielano odpowiedzi. Wyjątkiem były zajęcia prowadzone przez jednego z nie-pracowników IEiAK, które nie tylko w tych punktach uzyskały niską i bardzo niską punktację, ale też w całości zostały ocenione jako słabe (ogólna ocena: -0,40/2).

Poddany przeglądowi materiał, to w rzeczywistości podsumowanie ankiet wypełnianych dla danego przedmiotu. Warto tu jednak zaznaczyć, że liczba zestawianych ankiet była stosunkowo niewielka w porównaniu z liczbą Studentek i Studentów zapisanych na dane zajęcia. Do zdecydowanych wyjątków należały sytuacje, w których ankiety wypełniała połowa uczestniczących w danych zajęciach; najczęściej było to ok. 30%.

Na uwagę zasługuje również fakt braku oceny niektórych laboratoriów, seminariów magisterskich i proseminariów oraz jeśli już ocena była wystawiana to przez pojedyncze osoby.

Analiza materiału pozwala na następujące podsumowania i wnioski:

1. ogólne wyniki ankiety ogólnouniwersyteckiej (mimo krytycznego podejścia do niej - zawartych w niej pytań) okazały się korzystne dla naszych Pracownic i Pracowników;
2. Studenci docenili nasze zaangażowanie w realizację programu studiów w sytuacji pandemii. We wszystkich podsumowaniach jednoznacznie pozytywnie i z najwyższą notą oceniono przygotowanie do zajęć;
3. W zasadzie wszystkie zajęcia zostały ocenione wysoko i bardzo wysoko, nieliczne uzyskiwały poniżej 1 punktu;
4. Wśród pozytywów (tego co najbardziej podobało się w zajęciach) Studentki i Studenci wskazywali:
 - wiedzę i kompetencję prowadzącego; dzielenie się własnymi doświadczeniami i pasją; ilustrowanie trudnych zagadnień teoretycznych konkretnymi („przykładami z życia”, z badań terenowych, w tym własnych);
 - indywidualne podejście do studenta, słuchanie, stwarzanie przestrzeni do dyskusji/aranżowanie dyskusji; stymulowanie myślenia; wyrozumiałość, życzliwość;
 - zróżnicowanie tematów i lektur, włączanie bieżących tematów; pokazywanie jak można wykorzystać uzyskaną wiedzę; umiejętność zainteresowania antropologią;
 - technicznie – różne formy angażowania i nauczania; organizacja pracy w grupach; prezentacje (przejrzyste i uporządkowane);
5. Wśród negatywów znalazły się:
 - brak bezpośredniego kontaktu (czyli niestacjonarność zajęć);
 - problemy techniczne;
 - wyrażanie swoich poglądów politycznych, które nie były związane z zajęciami;
 - zbyt obszerny czy trudny materiał, zbyt wymagająca forma zaliczenia;
 - z jednej strony zbyt liberalne, z drugiej zbyt wyniosłe podejście do studentów

- niezgodność realizowanych zajęć z sylabusem;

6. Najczęściej jednak uwagi krytyczne przybierały formę postulatów:

- wydłużenie zajęć typu warsztatowego, z uwagi na aktualność wiedzy i potrzebę zdobycia konkretnych umiejętności -> Analiza dyskursu – warsztaty metodologiczne - prof. A. Horolets;
- przekształcenie zajęć -> Facebook – analiza treści. Zajęcia warsztatowe – prof. A. Malewskiej-Szałygin, na zajęcia obowiązkowe: „Wprowadzenie do badań netnograficznych” (*takie zajęcia mogłyby kształtować internetowy zmysł antropologiczny, a także budować świadomość odpowiedniego korzystania z mediów społecznościowych i zasobów internetowych*);
- ściślejszej współpracy i powiązania zajęć: Wstęp do etnologii z Klasycznymi tekstami tak, *by się dopełniały, a nie nachodziły tematycznie i problemowo*;
- poszerzenie wiedzy na temat badań w pandemii.

Podkreślenia wymaga fakt, że mimo pozytywnych ocen zrealizowanych zajęć, były one przygotowywane i odbywały się w pandemii. Ta zaś, wpływała/wpływa nie tylko na Studentki i Studentów, ale też Prowadzące i Prowadzących. **Ci ostatni kierując się poczuciem misji, starali się utrzymać standardy edukacji w IEiAK sprzed pandemii, ale też mierzyli się z wieloma problemami, o których mówi się mało lub wcale. Wśród nich był/jest problem z kontaktem ze Studentkami i Studentami uczestniczącymi w zajęciach poprzez swój awatar, co nie dawało pewności ich obecności, tym bardziej jeśli nie odzywali się (także wywoływani). To również problem niemożności sprawdzenia, czy przekazywana wiedza jest dla wszystkich zrozumiała w równym/porównywalnym stopniu. Trudności te mogły natomiast przełożyć się na obniżanie ocen prowadzonych zajęć.**

Rekomendacje:

1. niewielka liczba ankiet branych pod uwagę przy tworzonych zestawieniach sprawia, że zasadnym wydaje się pytanie o ich reprezentatywność w ocenie danego przedmiotu/danych zajęć. Dlatego też warto przemyśleć co i jak można zrobić, by zwiększyć liczbę wypełnionych – być może akcja promująca ankiety mogłaby być prowadzona podczas dni adaptacyjnych oraz szkoleń, które Studenci i Studentki odbywają na początku pierwszego roku;
2. zasadne wydaje się omówienie kwestii nierównego poziomu studentów na studiach magisterskich – dla studentów, którzy nie mieli wcześniej styczności z naukami humanistycznymi/społecznymi ich program jest za trudny. Z kolei nasi absolwenci oczekują, że będzie on bardziej zaawansowany od programu studiów licencjackich. Nasz Instytut powinien zdecydować, której grupie studentów dedykuje studia magisterskie;

3. zachęcamy Każdą i Każdego do obejrzenia na swoim koncie USOS podsumowań ankiet prowadzonych przez siebie przedmiotów i przeczytania zawartych w nich komentarzy.

Załącznik nr 3: Szczegółowe wyniki monitorowania procesu kształcenia na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa w roku akademickim 2020/2021 – monitoring procesu rekrutacji na studia I i II stopnia, przygotowany przez Piotra Cichockiego jednoosobową komisję rady dydaktycznej

Uwagi dotyczące rekrutacji na rok akademicki 2021/22 (poszerzone o pierwsze doświadczenia studiowania) sformułowane na podstawie mikro-badań wykonanych w październiku 2021

Źródła: otwarte wywiady z osobami uczestniczącymi w komisjach rekrutacyjnej i egzaminacyjnej na studia magisterskie, - ankieta internetowa dla studentów i studentek pierwszego roku studiów lic. i mgr. (6 odpowiedzi lic., 5 odpowiedzi mgr), dane liczbowe dotyczące rekrutacji

studia licencjackie: lista zatrzymała się na 136. miejscu, ostatnia osoba miała 56,78, a za nią było jeszcze 28 osób, które kwalifikowałyby się na studia (tzn. osiągnęły limit 50 punktów, od którego możliwe jest przyjęcie), co wskazuje na "niskie" zejście listy i może sugerować nie najwyższy przeciętny poziom wyników maturalnych studentów 1. roku

studia magisterskie - tak jak w ostatnich latach wypełniono całkowicie limit 17 miejsc, kilka osób nie pojawiło się na rozmowach kwalifikacyjnych, wszystkie osoby egzaminowane dostały się na studia

Metoda:

Z wypowiedzi i ankiet wybrano powtarzające się, szczególnie znamienne lub związane z kwestiami istotnymi dla Rady Dydaktycznej wątki. W przypadku rozmów zdarzało się, że osoby opowiadające podkreślały istotność wątków i konieczność ich podjęcia. Problemy zostały przeanalizowane w kontekście zarysowanym przez rozmówców lub znanym autorowi z doświadczenia.

Zidentyfikowane problemy i wnioski:

- zbiorczym problemem rekrutacji z perspektywy organizacyjnej jest całkowita centralizacja systemu. Jedyną osobą, która teoretycznie może edytować dane, a

więc przesuwając listy, koordynować rozmowy na studia magisterskie jest jedna na wydział Katarzyna Śniecińska, mimo że wszystkie zaangażowane osoby podpisały niezbędne dokumenty RODO. Instytutowa komisja "ubłagała" dziekana o ubłaganie rektoratu o danie dostępu do danych bez możliwości edycji jednej osobie z Instytutu. Pozwoliło to na sprawne zorganizowanie rozmów (na tyle sprawne, że komisja egzaminacyjna nie zdawała sobie sprawy z tych problemów), które bez dostępu do danych kandydatów miałyby niewielkie szanse na powodzenie. W przypadku studiów licencjackich efektem tej sytuacji było zamknięcie listy osób przyjętych dopiero pod koniec sierpnia.

Wniosek - niezbędne jest co najmniej uzyskanie uprawnień dla choćby jednej osoby a najlepiej działanie na zmianę systemu

- studia licencjackie - w związku z centralizacją nie oferują wielu opcji na działanie;

Studentki/ci piszą:

1. głównie dowiedzieli się od znajomych
2. proces bez większych problemów, chociaż nieprzejrzysty, ale wdzięczność dla sekretariatu, dyrekcji, pracowników, za maile wprowadzające
3. pozytywne wrażenia z początku studiów, chociaż "mało informacji dostaje odnośnie laboratoriów i generalnie badań terenowych. Trochę czuje się jakby ludzie oczekiwali, że to oczywiste, tymczasem takie nie jest.

- studia magisterskie - rozmowa egzaminacyjna

✓ generalnie nie jest źle: *Rozmowa była fantastyczna, podobało mi się, Bardzo pocieszające*

✓ osoby z komisji egzaminacyjnej mają bardzo różne poglądy, czasem przeciwstawne na temat formy egzaminu "projekt a rozmowa o tekście"; student/ka: *wydaje mi się, że osoby, które wcześniej miały do czynienia z antropologią mogą mieć na niej sporą przewagę. Wydaje mi się, że "stary system" przygotowywania projektów badań byłby uczciwszy.*

wnioski: **krytycznie podejść do używanej formy, związać z pomysłem na studia mgr**

✓ "nowi" i absolwenci mają inny poziom; bardzo trudne, jeśli nie niemożliwe jest określenie spójnych kryteriów oceniania dla tzw. "nowych" i absolwentów licencjackich, kryteria, które de facto brano pod uwagę -

“potencjał”, “energia”, “ogłada”, “umiejętność opowiadania”, “umiejętność płynnego mówienia”, “oblatanie”, “kumatość”, “pomysł na siebie”; na niekorzyść “naszych” - mogą zdarzyć się sytuację, że osoba z komisji jest w związku z negatywnymi doświadczeniami ze studiów “cięta” na określonych kandydatów

✓ jedna osoba z komisji a także jedna osoba ze studiów magisterskich zwróciły uwagę, że lista zagadnień zadeklarowana w USOS nie pokrywała się z pytaniami zadanyymi podczas rozmowy; w związku z tym również trudno wskazać jednoznacznie jak zostały ocenione poszczególne zadeklarowane pytania, co w przypadkach spornych może prowadzić do odwołań i konfliktowych sytuacji. Odpowiedź: *kwestia wyniku końcowego pozostaje dla mnie zagadką. jak były oceniane pytania - skoro nie było ich czterech tylko jedno to czy było oceniane w skali 1-100? A może pytania o pracę licencjacką też były jednak oceniane - tylko jak? jestem zapewne zanadto pryncypialny w swoim postulowaniu transparentności:(...) Zapewne Komisja Rekrutacyjna [w istocie chodzi o komisję egzaminacyjną - przyp. PC], jak i Kandydaci myślą de facto w kategorii "zdał/nie zdał", a nie konkretnej liczby punktów - być może Państwo także stosowali takie, w gruncie rzeczy pragmatyczne, podejście; kolejna osoba zwróciła uwagę na kilka nieścisłości/niejednoznaczności w IRK*

wnioski - rozluźnić oficjalne kryteria lub bardziej pilnować procedury

✓ wyartykułowano potrzebę pomocy studentom licencjackim, żeby bronili się w czasie;

✓ niejasne role i możliwe nieobiektywności w ramach komisji: osoby, z którymi rozmawiałem postulują o to, aby wszyscy członkowie mieli równe uprawnienia w zadawaniu pytań. Sugerują, żeby osoba pełniąca rolę sekretarza albo pełnoprawnie zadawała pytania podczas egzaminu albo nie oceniała, jeśli nie zadaje pytań; odnotowano sytuację, w której kandydatka spotkała się z “ciętością” jednej osób z komisji ze względu na złą opinię, jaką miała o niej ta osoba

wnioski: skład komisji, w której mogłyby być osoby prowadzące zajęcia na studiach magisterskich a możliwe jak najmniej osób prowadzących zajęcia na licencjacie; opracowanie wewnętrznych, przejrzystych, jednolitych uprawnień dla wszystkich osób w komisji egzaminacyjnej

✓ niepewne motywacje “naszych” podchodzących do studiów magisterskich, świadczące o konieczności pracy nad programem

opinie:

przydałoby się więcej zajęć dla studiów II stopnia; Etnologia nie była moim pierwszym wyborem, ponieważ nie czułam, że instytut ma mi wiele do zaoferowania po skończeniu pierwszego stopnia, jednak nadal chciałam prowadzić badania antropologiczne. Zwłaszcza zniechęcał mnie bardzo niewielki wybór interesujących zajęć w tym semestrze; studia magisterskie są dość boleśnie tym samym przez kolejne 2 lata co pierwszy stopień, minus grupowa i więziotwórcza przygoda jaką jest praca na laboratorium. Czuje, że studia te, nie wykorzystują w pełni potencjału pracy z grupą ludzi, którzy mają już za sobą solidne doświadczenia i bardzo wiele rozumieją, a przy tym mają bardzo otwarte głowy na nowe perspektywy i metodologie. Brakuje mi większej ilości zajęć warsztatowych i nowych metodologii wychodzących poza formułę seminarium; oferta przedmiotów jest relatywnie niewielka.

Ludzkie podejście do studentów i ich ewentualnych problemów „życia codziennego”. Patrzenie na studenta jako człowieka, a nie jak na kolejny numer albumu. Ogromne zaangażowanie prowadzących;

Bardzo dobrze, przyjaźnie studentom;

dość nietuzinkowe w skali Uniwersytetu swobodne/prostudenckie/bliskie podejście ogółu pracowników Instytutu do studentów

Wydaje się więc że w rekrutacji na studia magisterskie wśród absolwentów **przeważają względy emocjonalne niż docenienie programu na studia magisterskie**. Jest to oczywiście miłe, jeśli weźmiemy pod uwagę relacje panujące w Instytucie, jednakże nie świadczy zbyt dobrze o dotychczasowym projekcie lub o tym, jak ten projekt jest realizowany.

Załącznik nr 4: Szczegółowe wyniki monitorowania procesu kształcenia na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa w roku akademickim 2020/2021 – monitoring procesu dyplomowania na studiach I i II stopnia przygotowany przez komisję rady dydaktycznej składającą się z Anny Horolets i Magdaleny Góralskiej na podstawie recenzji prac i protokołów egzaminacyjnych z systemu APD

W roku 2020/21 na kierunku etnologia i antropologia kulturowa obronionych było **25** prac dyplomowych: **14** prac licencjackich (w tym 2 z MISH) oraz **11** prac magisterskich (w tym 1 z MISH). W większości to prace osób, które kończyły studia nie w roku 2020/21 tylko we wcześniejszych latach. Tylko 4 z 11 prac magisterskich i tylko 4 z 14 prac licencjackich to prace osób, które obroniły się w terminie. Mała liczba prac obronionych w terminie (zwłaszcza dotyczy to prac licencjackich) to, naszym zdaniem, wynik pandemii, która niewątpliwie miała negatywny wpływ na przebieg laboratoriów – i w konsekwencji na terminowość obron.

Ewaluacja wg wytycznych DURK

Ogólnie, prace dyplomowe na kierunku etnologia i antropologia kulturowa są oceniane szczegółowo i rzetelnie. Recenzje zwykle są rozbudowane i wyczerpujące, w niektórych recenzjach zawarto ważne myśli dt. metodologii antropologicznej czy teoretycznych pojęć. Procedury dyplomowania są w zdecydowanej większości przypadków prowadzone prawidłowo, komisje egzaminacyjne powoływane są zgodnie z wymogami na UW, pytania egzaminacyjne w zdecydowanej większości przypadków odpowiadają wytycznym i stanowią interesujący zestaw ważnych zagadnień. W odniesieniu do wyróżnionych w DURK elementów ewaluacji można stwierdzić, że:

“1) **przestrzeganie terminu** udostępniania studentom recenzji prac dyplomowych, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 8”

→ przeważnie, ale nie zawsze termin 3 dni jest przestrzegany, ale w ok. 1/4 przypadków recenzja jest udostępniana na 2 albo 1 dni przed obroną.

“2) **rzeczowość, kompletność i trafność uzasadnienia ocen** pracy dyplomowej, wystawionych przez kierującą pracą i recenzenta”

→ patrz szczegółowe uwagi niżej.

“3) **zasadność różnic w ocenach pracy dyplomowej**, wystawionych przez kierującego pracą i recenzenta”

→ różnice są za zwyczaj niewielkie, jeśli są, to wynoszą 0,5 stopnia; nie było różnic wynoszących 2 stopnie; w przypadku różnicy 1 stopnia to wynik różnej wizji pisania etnografii różniący recenzenta i promotora, aniżeli pozamerytorycznych przyczyn.

“4) **przestrzeganie zakresu merytorycznego** i procedury przeprowadzania egzaminu dyplomowego z wymaganiami określonymi w szczegółowych zasadach procesu dyplomowania”

. → patrz szczegółowe uwagi niżej.

Uwagi szczegółowe

Ad. 2: Rzeczowość, kompletność i trafność uzasadnienia oceny.

Ocena według kolejnych punktów szablonu recenzji w APD:

1. Czy treść pracy odpowiada tematowi określoneemu w tytule?

Lakoniczne odpowiedzi; przy tak zadanym pytaniu to nasuwa się samo, **warto precyzyjniej wskazywać rozbieżności, jeśli takowe są zauważane** (np. w przypadku prac magisterskich pojawiły się uwagi, że temat jest zbyt szeroki).

2. Ocena układu pracy, podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez, itp.

Choć w większości przypadków prawidłowo formułowane, odpowiedzi na to pytania czasami wybiórczo odnoszą się do zakresu pytania, tj. pomijają kwestię kompletności tez, czy kolejności rozdziałów. **Tu jest właściwe miejsce na wskazanie mankamentów struktury, takich jak nierównowaga między rozdziałem zawierającym analizę materiału etnograficznego a zakończeniem, co znajduje się częściej w uwagach merytorycznych** a nie w tej części recenzji, która jest bardziej właściwa dla takich elementów oceny pracy.

3. Merytoryczna ocena

W okresie poddanym ewaluacji w tej części recenzji odpowiedzi były w większości bardzo rozbudowane, rzetelne, zawierały mniej treści streszczających pracę dyplomową, więcej uwag krytycznych i polemicznych. Niewątpliwym atutem wielu z nich była obszerność i szczegółowość/rzeczowość; w niektórych recenzjach w części merytorycznej są prawdziwie interesujące/ważne argumentacje dt. metodologii antropologicznej czy teoretycznych pojęć. W bardzo niewielu recenzjach pojawił się mankament braku konkretnych wskazówek, jak można pracę ulepszyć przy krytycznych opiniach, a w kilku powtarzalne wartościujące stwierdzeń – dobra praca, dobra etnografia - zamiast nazwania pozytywnych cech czy zalet pracy. W tej części

recenzji oceniana była w kilku przypadkach struktura pracy (do czego bardziej odpowiednio jest pyt. 2).

Rekomendacją jest zawarcie konkretnych wskazówek poprawy i minimalizacja wartościujących określeń nie popartą nazwaniem dobrych i złych cech pracy.

4. Czy i w jakim zakresie praca stanowi nowe ujęcie?

W tej rubryce najczęściej wskazywana jest oryginalność źródeł i/albo tematu pracy (nie ujęcia teoretycznego). Nie zawsze odpowiedź na to pytanie jest jasno sformułowana. (Mamy też wrażenie, że samo pytanie przecenia rolę innowacyjności/nowości, czyniąc z niego osobną wartość, czego nie czyni w stosunku np. do opanowania warsztatu terenowego/metodologicznego). Zdarzyło się, że fragment treści odpowiedzi na pyt. 4 i 5 się powtórzył dosłownie.

5. Charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł

Nadal niektórzy recenzenci mylnie rozumieją to pytanie w tej części dobór i wykorzystanie źródeł teoretycznych – powinna się tu znajdować informacja o doborze źródeł wytworzonych i innego materiału empirycznego. **Dobrą praktyką jest podawanie liczby wywiadów.** O jakości prac dyplomach na kierunku świadczy to, że nie ma uwag nt. słabej jakości źródeł.

6. Ocena formalnej strony pracy (poprawność języka, opanowanie techniki pisania pracy, spis rzeczy, odsyłacze)

Podobnie jak w ubiegłym roku więcej tu uwag nt. poprawności języka i stylu pracy, a mniej informacji o warsztacie pisarstwa akademickiego – prawidłowości sporządzenia bibliografii i przypisów. **Pewną sugestią do samego arkusza oceny i/albo protokołu egzaminu byłoby dodawanie ilości stron pracy.**

7. Sposób wykorzystania pracy (publikacja, udostępnienie instytucjom, materiał źródłowy)

Choć nadal wśród sposobów wykorzystania prac dyplomowych recenzenci najczęściej wskazują artykuł naukowy, rozdział i udostępnienie w bibliotece IEiAK UW, to w ok. ¼ recenzji pojawiły się także alternatywne kanały/media udostępniania, m.in. biblioteka czy dom kultury w miejscu prowadzenia badań; artykuł popularno-naukowy; pojawiła się także propozycja, że tekst może być udostępniany jako materiał źródłowy. **To jest dobra praktyka warta kontynuowania.**

8. Inne uwagi

Ten punkt nie zawsze jest wypełniany.

9. Pracę oceniam jako ...

Odpowiedzi na tak sformułowane pytanie są zróżnicowane (choć często to jest ocena wyrażona słownie): niektórzy wpisują „dobry plus”, inni proponują wprowadzenia oceny „dobry z minusem”, inni jeszcze umieszczają tu kilku zdań streszczających merytoryczną wartość pracy. **Sądzimy, że ten punkt nie jest konieczny, i ocenę można byłoby ograniczyć do wartości liczbowej (pyt. 10), bo spore rozbieżności treści w tej rubryce świadczą o tym, że to pytanie konfunduje recenzentów; alternatywnie można sformułować to pytanie jako „Ocena opisowa”.**

10. Ocena wyrażona cyfrą.

Nie zawsze są wydrukowane.

Ad. 4: **Przestrzeganie zakresu merytorycznego** i procedury przeprowadzania egzaminu

Interesującą prawidłowością było to, że oceny na obronie bywały wyższe niż oceny za pracę; a magisterskie prace były lepiej oceniane niż prace licencjackie.

W ocenianym okresie na poziomie egzaminu licencjackiego jest stosunkowo więcej pytań z pracy, jest najczęściej 3 pytania; przynajmniej jedno z nich zawsze o metodologii, ale pozostałe dwa nie zawsze o studiach; na poziomie licencjackim.

Rekomendacją jest przypomnienie o zakresie pytań oraz o terminowości umieszczania recenzji w APD wszystkim pracownikom naukowo-dydaktycznym na początku czerwca każdego roku akademickiego (przed okresem, kiedy odbywa się największa liczba obron).

Załącznik nr 5: Szczegółowe wyniki monitorowania procesu kształcenia na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa w roku akademickim 2020/2021 – monitoring procesu egzaminowania na studiach I i II stopnia przygotowany przez komisję rady dydaktycznej składającą się z Anny Malewskiej-Szałygin i Heleny Patzer.

Analiza sposobów zaliczania przedmiotów i egzaminowania deklarowanych w systemie USOS ukazuje zdecydowaną dominację prac pisemnych, pojawiają się referaty, podsumowania pracy w grupach, testy oraz egzaminy ustne - preferowane przez prowadzących przedmioty zamawiane w ramach UW jak socjologia czy filozofia. Egzaminy w postaci testów na platformie Kampus należą do wyjątków.

Okres pandemii COVID wymusił zasadnicze zmiany form zaliczania i egzaminowania. W tych szczególnych okolicznościach prowadzący byli zmuszeni do zmiany formuł deklarowanych w sylabusach USOS. Zasadniczo ta zmiana nie tworzyła problemów i spotkała się z akceptacją studentów z wyjątkiem jednych zajęć. W tym odosobnionym przypadku studenci w ankietach ewaluacyjnych dali wyraz niezadowoleniu ze zmiany formy egzaminu na ich zdaniem trudniejszą. Prowadzący został przez Radę pouczony, że zmiany sposobu egzaminowania po opublikowaniu go w systemie USOS muszą być konsultowane ze studentami, nawet w tak szczególnej sytuacji jak pandemia.

W roku pandemicznym najczęściej realizowane formy zaliczania przedmiotów to: egzaminy na platformie Kampus, egzaminy ustne przez komunikator, prace pisemne wysyłane na maila, „prezentacje projektów w grupach”, „prezentacje na ostatnich zajęciach”, aktywność na zajęciach oraz formy mniej powszechne jak „*take home exam*” (odpowiedź pisemna w ciągu kilku godzin).